

EMINESCU: TREPTE ALE CUNOAȘTERII

Profesoară sensibilă și cultivată, doamna Drăguș se străduiește să transmită elevilor ei „nefilologi” bucuria lecturii și pasiunea pentru valorile perene ale literaturii române. Dar, ceea ce este deosebit de relevant, pentru profilul ei spiritual este încercarea de a gândi personal mari teme ale culturii noastre, o vie dovadă fiind dizertația de la finele masteratului, **Eminescu – poet modern**. O lucrare interesantă, demonstrând o bună cunoaștere literară și metaliterară, dar și o vibrantă iubire pentru Eminescu, devenind astfel Eminescu al său.

Căci Eminescu are nevoie de ambele dimensiuni ale actului hermeneutic, asumare personală și așezare a bibliografiei care să oglindească parcurgerea acelor trepte considerate semnificative spre nucleul încifrat și incitant al creației.

În complexa și contradictoria noastră postmodernitate, întoarcerea la Eminescu este semnificativă, cu atât mai mult cu cât ea este realizată, mereu cu fervoare de „generațiile mai noi.” „Omul deplin al culturii române”, cum atât de profund l-a văzut Constantin Noica pe marele poet, cel ce a săvârșit ceea ce s-a numit „miracolul” eminescian, iată, vorbește în limbajul etern al poeziei despre năzuința de totdeauna a omului spre ceea ce este adânc, adevărat și plin de sens în ființă, în trecătoarea ei existență, și nevoia mereu reînnoită de a afla ceva esențial despre întrebările fundamentale ale vieții.

Există în abordarea unei opere fascinante, de o frumusețe cu multiple fațete, trepte ale cunoașterii. Există un drum al inițierii pe care fiecare îl parcurge cu tot ceea ce are special ca putere de a intra în rezonanță cu o operă nepuizabilă prin asumarea unui orizont provocator, construit de marile exegeze care „răspund” acestei nevoi de cunoaștere. Deschizând mereu alte perspective, cu alte chei de lectură, ceea ce uneori reprezintă un câștig personal, interpretul

autentic și sensibil descoperă înțelesuri, în felul său propriu, parcurgând acele trepte ale cunoașterii în funcție de lecturile care îi jalonează răspunsuri la întrebările pe care opera le adresează receptării, dar și în funcție de întrebările pe care epoca, ea însăși, și le pune.

Dialogul dintre structurile literare și cele metaliterare luminează opera, revelând sensuri, uneori neașteptate, profunde și înnoitoare.

Schimbarea orizontului de receptare a adus, în prim-planul investigației, paradigmele mari ale literaturii. În cazul liricii eminesciene, discuția despre „romantismul” lui Mihai Eminescu se mută pe terenul modernității, devenind un puternic rezonator estetic prin înscrierea poetului în marea mișcare europeană de înnoire a lirismului, evidențiată cu strălucire de Hugo Friedrich în celebra lui carte **Structura liricii moderne**, care însă nu ia în discuție experiența poeziei românești, deși aceasta ar fi putut aduce argumente interesante și originale în acest sens. Și aceasta, pentru început, chiar prin Eminescu.

Aceste noi trepte ale cunoașterii sunt cu atenție și subtilitate prezentate în modul în care cartea este structurată.

Astfel, în capitolul I, **O schimbare de paradigmă în critica românească**, și mai apoi în capitolul II, **Exegeza eminesciană – între clasic și modern**, autoarea analizează acele exegeze importante care determină „schimbarea”, ele funcționând ca repere pentru o viziune hermeneutică ce descoperă noi „fețe” ale unei opere polivalente.

Capitolul III, **Spațiul poetic eminescian și părăsirea modelelor clasice**, realizează o interpretare semiostilistică a creației marelui poet, plină de sugestii deosebit de incitante, din perspectiva modernității operei, pe cele două laturi ale textualității poetice: semnificatul și semnificantul.

Examinarea semnificatului scoate în evidență o nouă ipostază a poeticității, tipică pentru modernitate, anume vizionarismul poetic. Acesta se opune poeziei mimetice tradiționale și determină ipostaze deosebit de importante, prin desprinderea actului poetizării de formele canonice ale construcției referențiale promovate de poetica clasică. La nivelul semnificantului se investighează „muzicalitatea”

poetică eminesciană, în noul spirit al modernității, redat succint în literele europene prin formula binecunoscută: „De la musique avant toute chose”.

Capitolul IV, **În loc de concluzii. Apelurile textului, eminescian** propune interpretarea unor texte eminesciene considerate semnificative pentru optica avută în vedere: modernitatea creației. Textele sunt văzute ca tot atâtea „apeluri” pe care ele le adresează unei exegeze realizate în spiritul mării paradigme a modernității literare pe care o conține într-un mod specific.

Scrisă bine, cu sensibilitate și cu o bună cunoaștere a „spațiului literar” eminescian, luminată și de o iubire bine temperată pentru opera marelui purtător de creativitate românească, această carte oferă, în același timp, o lectură care invită la parcurgerea altor „trepte” ale universului poetic eminescian. A interpreta opera eminesciană este un dar pe care fiecare generație îl poate face culturii românești.

ILEANA OANCEA

Text preluat, cu acordul autoarei, din Georgeta Drăguș, *Mihai Eminescu – poet modern*, Editurile Amphora și Mirton, Timișoara, 2016.